

108911 - Geschil over verwijdering leerling met astma. Verzoek gegrond: de doeltreffende maatregelen die de school moest nemen, zijn geen onevenredige belasting.

ADVIES

in het geding tussen:

mevrouw [verzoekster], wonende te [plaatsnaam], verzoekster,
gemachtigde: de heer mr. T. Westra

en

[stichting], gevestigd te [plaatsnaam], het bevoegd gezag van [de school], verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 14 augustus 2019 heeft verzoekster aan de Commissie een geschil voorgelegd over de beslissing van 17 juli 2019 van verweerder dat [de leerling] per 26 augustus 2019 geen onderwijs meer kan krijgen op [de school] en daardoor kennelijk van school wordt verwijderd. Verweerder heeft op 11 september 2019 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 1 oktober 2019 te Utrecht.

Verzoekster was ter zitting aanwezig, daartoe bijgestaan door haar gemachtigde.

Namens verweerder waren aanwezig ter zitting: de heer [directeur/bestuurder], mevrouw [directeur van de school], mevrouw [intern begeleider van de school] en mevrouw [onderwijskundig beleidsmedewerker] bij het bevoegd gezag.

Het samenwerkingsverband werd ter zitting vertegenwoordigd door de heer [directeur-bestuurder], en mevrouw [onderwijsadviseur].

Ter zitting hebben partijen kenbaar gemaakt alsnog tezamen naar een oplossing te willen zoeken voor [de leerling]. De Commissie heeft partijen hiervoor een termijn tot 14 oktober 2019 geboden. Dit heeft niet geleid tot een overeenstemming tussen partijen en plaatsing van [de leerling] op een school, zodat de Commissie overgaat tot het uitbrengen van haar oordeel. De Commissie heeft partijen op 14 oktober 2019 per e-mail reeds haar eindoordeel toegestuurd.

2. DE FEITEN

1. Verzoekster is de moeder van [de leerling]. [de leerling] is geboren op [geboortedatum] 2013. [de leerling] is bekend met astma.
2. [de leerling] is op 30 mei 2017 ingestroomd in groep 1 van [de school]. Na een proefperiode van drie maanden is hij op de school gebleven. In schooljaar 2018-2019 zat hij in groep 2 van de school.

3. Op 27 november 2017 heeft [de leerling] een zware astma-aanval gehad op de school. De school heeft op 30 augustus 2018 een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld voor [de leerling].
4. In mei 2019 geeft de school aan bij verzoekster dat het team vanaf het nieuwe schooljaar geen zorg voor [de leerling] meer durft te nemen.
5. Op 4 juli en 10 juli 2019 hebben overleggen plaatsgevonden in een brede samenstelling, waarin de school, het PCBO-Ondersteuningsteam, de leerplichtambtenaar, [steunpunt] en het samenwerkingsverband gesproken hebben over de ondersteuning van [de leerling] op de school. Verzoekster was hierbij niet aanwezig, maar heeft zich laten vertegenwoordigen door een advocaat.
6. Op 17 juli 2019 beslist de school dat [de leerling] per 26 augustus 2019 geen onderwijs meer kan krijgen op de school, totdat door het bestuur een plan van aanpak is opgesteld over de afspraken met verzoekster aangaande de ondersteuning aan [de leerling].
7. De behandelend arts van [de leerling] geeft in een brief van 5 augustus 2019 te kennen dat hij het verblijf van [de leerling] op een reguliere school steunt.
8. Op 10 september 2019 heeft opnieuw breed overleg plaatsgevonden, waarbij verzoekster aanwezig is geweest.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekster

[de leerling] hoort binnen het regulier onderwijs en moet op [de school] blijven. [de leerling] komt niet in aanmerking voor een medische school. Dit wordt ondersteund door de visie van zorgprofessionals die betrokken zijn bij de astma van [de leerling].

De school ontkent dat sprake is van een voorgenomen verwijdering, maar dat is niet juist.

Immers, [de leerling] is niet meer welkom op de school en zit thuis met werk van school.

De school moet haar ondersteuning blijven uitvoeren zoals is afgesproken. De aanpassingen die nodig zijn, zijn niet te verstrekken voor een school. [de leerling] heeft een schoon en voldoende geventileerd lokaal nodig. Verzoekster betwist dat [de leerling] continu in de gaten moet worden gehouden. Alleen tijdens beweegmomenten is meer oplettendheid nodig. Hoe ouder [de leerling] wordt, hoe makkelijker hij zelf zijn eigen benauwdheid kan signaleren. Het frequente verzuim van [de leerling] wordt mede veroorzaakt doordat de school van verzoekster verlangt dat zij [de leerling] ophaalt als hij benauwd is. Dit is volgens verzoekster niet altijd nodig. Het is in gesprekken met de school niet gebleken dat de school [de leerling] niet langer kan ondersteunen. Het ontbreekt de school aan durf omdat [de leerling] in 2017 een zware aanval heeft gehad op de school.

Verzoekster is in juli 2019 niet aanwezig geweest bij de overleggen in brede samenstelling vanwege ziekte en doordat een van die overlegmomenten pas kort daarvoor werd gepland. Zij is wel aanwezig geweest bij het breed overleg in september 2019. Er was bereidheid van verzoekster om gezamenlijk een oplossing te vinden. Verzoekster heeft geen andere school voor [de leerling] gezocht, maar alleen klaslokalen op andere scholen bekeken ter vergelijking. Dit was vanwege de teleurstellende ervaring omdat de school lang heeft gewacht met het uitvoeren van de afgesproken voorzieningen: extra schoonmaak, de verwijdering van een vloerkleed en het plaatsen van een CO2-meter. Ook was verzoekster teleurgesteld dat de onderwijsassistent die

ingezet werd voor het begeleiden van [de leerling] rookte. Verzoekster stelt ter zitting dat de voorzieningen, die inmiddels zijn getroffen voor [de leerling], goed zijn.

Standpunt verweerder

Er is geen sprake van een voorgenomen verwijdering. De brief van 17 juli 2019 betreft een mededeling dat het onderwijs aan [de leerling] thuis zal plaatsvinden, totdat er een plan van aanpak is opgesteld waar verzoekster mee akkoord gaat. Dit betreft een proces dat op dit moment nog steeds gaande is. De school heeft aanpassingen verricht voor [de leerling]. Deze zijn uitgebreid beschreven in zijn opp en de evaluaties daarvan. De aanpassingen die verzoekster belangrijk vindt voor [de leerling] zijn gedaan, onder meer het stofvrij houden van het klaslokaal en het plaatsen van een CO2-meter om de kwaliteit van de lucht te bewaken.

De school heeft geen overleg gevoerd met de schoolarts, maar wel is er contact geweest met de longverpleegkundige om informatie te krijgen over de astma van [de leerling]. De school heeft een protocol opgesteld over hoe te handelen als [de leerling] benauwd wordt. Met de bedrijfshulpverleners van de school is dit protocol doorgenomen.

De school kan echter niet geheel voorzien in de ondersteuningsbehoefte van [de leerling]. De ervaring van de school met de zware astma-aanval in 2017 van [de leerling], weegt zwaar mee in de opvatting dat er aanpassingen nodig zijn die te vergaand zijn voor de school. [de leerling] heeft specialistische hulp en continue nabijheid nodig, vanwege de onvoorspelbaarheid van de astma. [de leerling] kan zijn eigen grenzen bij fysieke inspanning nog niet goed inschatten waardoor in dergelijke situaties benauwdheidsaanvallen kunnen ontstaan. De ondersteuning hiervan is een te zware belasting voor het schoolteam en levert spanning op. Het signaleren van het benauwd worden is zeer lastig. De onderwijsassistente die ingezet is voor [de leerling] durfde de beweegmomenten met [de leerling] niet langer te begeleiden. Het verantwoordelijkheidsgevoel is zeer groot en het team heeft de angst dat het opnieuw misgaat. [de leerling] moet meerdere puffjes per dag hebben en kan een ernstige aanval krijgen. Het team bestaat uit leerkrachten waarvan niet kan worden gevraagd om een medische handeling te verrichten. Met verzoekster is daarom de afspraak gemaakt dat zij [de leerling] ophaalt als hij op een dag twee puffjes heeft gekregen. [de leerling] is door zijn benauwdheid vaak thuis en daardoor is sprake van frequent schoolverzuim, wat zijn leerontwikkeling niet ten goede komt.

Een knelpunt in het geheel is dat verzoekster heeft aangegeven geen vertrouwen meer te hebben in de school. Zij is zelf op zoek gegaan naar een andere school voor [de leerling]. Verzoekster is er niet in geslaagd een andere school te vinden die [de leerling] wil plaatsen. Ook andere reguliere scholen durven het niet aan om [de leerling] in te schrijven vanwege zijn astma.

Het is cruciaal dat [de leerling] zelf kan aangeven dat hij benauwd is en zichzelf kan helpen. Nu [de leerling] daarin op dit moment nog niet zelfredzaam is, wordt bekeken wat de beste plek voor hem is. Daarvoor zijn multidisciplinaire overleggen geweest in juli en september 2019. Echter, verzoekster is in juli niet aanwezig geweest maar stuurt direct een advocaat. Het is niet mogelijk om met verzoekster een plan van aanpak te maken. Een andere school is mogelijk beter voor [de leerling]. [cluster 3 school] is ingericht om kinderen met een chronische ziekte te begeleiden.

4. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Het samenwerkingsverband is pas onlangs betrokken geraakt in deze kwestie, toen verzoekster al een advocaat had ingeschakeld. De kracht van het samenwerkingsverband is om samen met ouders en scholen een passende plek te vinden voor de leerling. Het samenwerkingsverband werpt zich op om dit gesprek ook voor [de leerling] (alsnog) te voeren.

5. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

Op grond van artikel 43 lid 2 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) kunnen aan de Commissie geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling. [de leerling] wordt sinds de start van schooljaar 2019-2020 niet meer tot het onderwijs op de school toegelaten en zit door die beslissing van verweerder thuis. Feitelijk is daarom sprake van verwijdering. Nu verder het verzoek tijdig is ingediend, is de Commissie bevoegd en is het verzoek ontvankelijk.

Inhoudelijke beoordeling van het verwijderingsbesluit

De Commissie toets aan alle relevante wetgeving, waaronder de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ). Ingevolge artikel 5b WGBH/CZ in samenhang met artikel 1 WGBH/CZ, is het een aanbieder van onderwijs verboden om onderscheid te maken op grond van handicap of chronische ziekte bij onder andere het aanbieden van onderwijs. [de leerling] heeft astma en dat is een chronische ziekte in de zin van de WGBH/CZ. Op grond van artikel 2 WGBH/CZ moet een school naar gelang de behoefte doeltreffende aanpassingen verrichten voor leerlingen die onder deze wet vallen, tenzij deze aanpassingen een onevenredige belasting vormen voor de school.

Een doeltreffende aanpassing is een geschikte en noodzakelijke aanpassing welke betrekking heeft op een individuele situatie. Een aanpassing is geschikt als deze belemmeringen kan wegnemen en de zelfstandigheid en volwaardige participatie van de chronisch zieke kan bevorderen. Een aanpassing is noodzakelijk als niet met een andere, mogelijk minder kostbare, voorziening hetzelfde doel kan worden bereikt. Bij de beoordeling welke aanpassing in een concreet geval doeltreffend is, speelt een medisch advies een belangrijke rol.

Op grond van artikel 3 WGBH/CZ is een doeltreffende aanpassing slechts dan niet vereist wanneer er sprake is van een reëel gevaar voor de veiligheid of gezondheid van de leerling of betrokkenen.

Ingeval van [de leerling] wist de school al bij de inschrijving dat [de leerling] astmatisch is en dat er aanpassingen gedaan moesten worden. De door de school verrichte materiële aanpassingen zijn onder meer het schoonhouden van het klaslokaal, het op orde houden van de ventilatie, het plaatsen van een CO2-meter en het verwijderen van een vloerkleed. De aanpassingen betreffende de schoonmaak van het klaslokaal en de ventilatie, zijn conform GGD-richtlijn verplichtingen voor iedere school die ten gunste komen aan de gezondheid van alle leerlingen en het personeel in de school. Deze aanpassingen hebben ook een positief effect voor [de leerling]. Uit het dossier en ter zitting is gebleken dat partijen geen verschil van inzicht hebben over de haalbaarheid van de inzet van de genoemde materiële aanpassingen. De Commissie is van oordeel dat deze aanpassingen geen onevenredige belasting vormen voor de school.

Verweerder meent dat voor [de leerling] meer aanpassingen vereist zijn, namelijk specialistische hulp en continue nabijheid om het risico op een ernstige aanval te beperken. Voor zover de school hiermee een beroep doet op de uitzonderingsgrond van artikel 3, eerste lid aanhef en onderdeel a, WGBH/CZ, overweegt de Commissie dat voor het welslagen van een beroep op deze uitzondering een deugdelijke motivering is vereist, mede gebaseerd op een deugdelijk onderzoek of met doeltreffende aanpassingen het reëel gevaar voor de veiligheid of gezondheid van de leerling of betrokkenen zou kunnen worden weggenomen.

Het gevaar voor de gezondheid van [de leerling] wordt door de school onderbouwd door de ervaring met een zware astma-aanval die [de leerling] in 2017 in school heeft gehad. De noodzaak van continue specialistische hulp op de school om herhaling te voorkomen, wordt echter niet gedeeld in de aangeleverde stukken van de behandelend sector. Continue specialistische hulp is ook niet door verzoekster als doeltreffende aanpassing gevraagd van de school. De Commissie oordeelt daarom dat deze aanpassing niet objectief noodzakelijk is voor [de leerling].

Het opstellen van een protocol voor het handelen bij benauwdheid en het doornemen hiervan met de bedrijfshulpverleners, acht de Commissie een doeltreffende maatregel die niet onevenredig belastend is voor de school. Een dergelijke inspanning mag van een school worden verlangd.

Verweerder stelt dat de hulp van de leerkrachten aan [de leerling] bij het nemen van zijn pufjes moet worden gezien als het verrichten van een medische handeling. Dit is onjuist.

Het toedienen van medicatie tegen benauwdheid in de vorm van een puffer, is geen voorbehouden of risicovolle handeling op grond van artikel 35 en 36 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg.

De Commissie heeft er begrip voor dat het aanschouwen van een leerling die ernstig benauwd raakt, als gevolg van een zeer ernstige astma-aanval, een schrik-effect teweegbrengt.

Echter, [de leerling] heeft sinds 2017 geen ernstige aanval meer gehad op de school. Niet is gebleken dat er op dit moment een reëel gevaar bestaat voor de gezondheid van [de leerling] wanneer hij regulier onderwijs blijft volgen. De gezondheidsexceptie van artikel 3 WGBH/CZ doet zich hier naar het oordeel van de Commissie niet voor.

De behandelend sector heeft voor [de leerling] geen speciaal onderwijs geïndiceerd en ook geen medische achterwacht binnen het reguliere onderwijs. Nu de school desondanks van mening is dat [de leerling] beter past binnen het cluster-3 onderwijs, had het in de lijn der verwachting gelegen dat de school de schoolarts en reeds in een eerder stadium ook het samenwerkingsverband had betrokken. Tevens heeft de school recent geen initiatief genomen om de betrokken longverpleegkundige te vragen om nadere informatie. Nu de school dit heeft nagelaten, is de Commissie op geen enkele wijze gebleken dat de school de voor [de leerling] gewenste ondersteuning niet zou kunnen bieden.

Wat het ontbreken van vertrouwen betreft, is de Commissie niet gebleken dat er tussen partijen sprake is van een onherstelbare vertrouwensbreuk die tot de verwijdering van [de leerling] zou mogen leiden. Mogelijk ervaart de school verzoekster als daadkrachtig en volhardend. Maar niet gebleken is dat verzoekster zich onheus of belemmerend opstelt waardoor het onderwijs op de school in het gedrang zou komen.

Alles overziend zal de Commissie het verzoek gegrond verklaren.

6. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond.

7. AANBEVELINGEN

De Commissie adviseert verweerder om [de leerling] toe te laten tot [de school].

Aldus gedaan te Utrecht op 23 oktober 2019 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter,
drs. E. Hoeksma en drs. J.P.M. Wichers-Bots, leden, in aanwezigheid van mr. drs. K. te Mebel,
secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. drs. K. te Mebel
secretaris

De Commissie heeft partijen op 14 oktober 2019 per e-mail reeds haar eindoordeel toegestuurd.